

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра журналістики та філології

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Володимир САДІВНИЧИЙ
_____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 061 Журналістика

освітньо-професійної програми Журналістика на тему:

ДОБІРКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ: КУЛЬТУРНО-

МИСТЕЦЬКА ТЕМАТИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

A collection of journalistic materials:

cultural and artistic topics in wartime

Здобувача(ки) групи ЖТМ-21

КОЗУБИЦІ Євгенії Олександрівни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ КОЗУБИЦЯ Євгенія

Керівник *ст. викладач каф. журналістики та філології*, кандидат філ. наук

Олена БОНДАРЕНКО _____

Консультант *директор ТОВ «Газета “Наш край”»*

ШУТЬКО Наталія _____

Суми – 2023

Козубиця, Є. О. Добірка журналістських матеріалів: культурно-мистецька тематика в умовах воєнного часу [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістр; спец. : 061 – журналістика / Є. О. Козубиця ; наук. керівник О. Є. Бондаренко. – Суми : СумДУ, 2023. – 36 с.

У роботі представлений авторський продукт, написаний у форматі журналістських матеріалів. Інформаційний продукт призначений для розміщення на українських медіаплатформах.

Ключові слова: культура, мистецтво, культурно-мистецька журналістика, повномасштабне вторгнення росії в Україну.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I Пояснювальна записка	6
Розділ 1	6
Теоретичні аспекти дослідження.....	6
1.1. Особливості висвітлення культурної тематики.....	6
1.2 Специфіка культурної тематики воєнного періоду.....	10
Розділ 2.....	14
Специфіка та обґрунтування інформаційного продукту	14
2.1 Структура.....	14
2.2 Авторська ідея.....	15
2.3 Специфікація аудиторії	17
Висновки	18
Список використаних джерел.....	20
II Інформаційний продукт.....	22
У театрі імені М.С. Щепкіна відбулася прем'єра мюзиклу «Коли дівчата грають джаз».....	22
У Сумській міській галереї відкрилась виставка ілюстративної графіки «500 днів війни»	25
«Лисиця, що впала з неба»: у Сумському обласному академічному театрі для дітей та юнацтва відкрився новий сезон.....	27
«Мамо, я хочу жити...» – документальний літопис воєнних подій на Сумщині	30
«З Україною в серці»: у Сумській міській галереї відкрилась патріотична виставка	34

Вступ

Засоби масової інформації виконують не лише функцію інформування суспільства. На них також покладена важлива місія формування цінностей та світогляду. Анатолій Москаленко виділяє серед основних функцій журналістики виховну та пропагандистську [8, с. 116]. У гонитві за інформаційною насиченістю та сенсаційністю ЗМІ часто забувають про ці функції. В умовах політичної та економічної нестабільності, інформаційної та фізичної агресії з боку російської федерації формування національної ідентичності українського народу, згуртування його навколо культурних та історичних цінностей може стати дієвим механізмом об'єднання суспільства. Культурно-мистецький дискурс після повномасштабного вторгнення росії до України набув стратегічного значення для консолідації суспільства. Цей аспект і обумовлює *актуальність* роботи.

Культурологічний дискурс в українських засобах масової інформації посідає другорядне місце, часто поступаючись новинній, політичній чи розважальній інформації.

Тема культури в українському інформаційному просторі досліджувалася О. Івановою, Л. Мар'їною, Т. Кузнецовою, Г. Янишівською, В. Костюк, О. Гарматій. Проте, на нашу думку, культурологічний дискурс, репрезентований ЗМІ, досліджений не досить повно в розрізі історичного контексту. За словами Ольги Гарматій, «в останні роки Україна переживає сплеск суспільного інтересу до культури, і, як результат, відбуваються зрушення у висвітленні культурної тематики. Уже можна говорити не про крах і поступовий занепад, а й про позитивні тенденції представлення культурної проблематики в сучасних виданнях» [4, с. 20].

Метою нашого дослідження є написання журналістських матеріалів культурно-мистецької тематики. Поставленої мети зможемо досягнути, виконавши ряд завдань:

- опрацювання теоретичного матеріалу, що стосується особливостей висвітлення культурної тематики в ЗМІ;
- дослідження особливостей роботи журналіста у воєнний період;
- створення власних матеріалів, присвячених темі дослідження.

Об'єктом дослідження є культурний дискурс сучасного медіапростору.

Предметом є культурно-мистецька тематика ЗМІ в умовах воєнного часу, вплив військового конфлікту на культурні та мистецькі аспекти суспільства. Дослідження фокусується на вивченні та розумінні того, як військові події впливають на культурну сферу, творчість митців, сприйняття громадянською культурно-мистецьких явищ під час воєнного конфлікту. Аналізується роль ЗМІ в репрезентації культурно-мистецької тематики в умовах війни; теми, підходи та етичні аспекти журналістського висвітлення культурних подій під час конфлікту.

Робота складається із пояснювальної записки, у яку входять вступ, два розділи, висновки, список використаних джерел, та інформаційного продукту, який складається із п'яти журналістських матеріалів. У першому розділі пояснювальної записки ми охарактеризували теоретичні аспекти висвітлення культурно-мистецької тематики в період військового стану. Другий присвячений теоретичному обґрунтуванню власного журналістського доробку.

І ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Особливості висвітлення культурної тематики

Культурну тематику в журналістикознавстві часто ототожнюють з темою мистецтва і прирівнюють до розважальної. [7], але, на нашу думку, це більш глибоке явище й було б правильніше віднести його до просвітницько-виховної журналістики.

Поняття «культура» визначається академічним тлумачним словником української мови як «сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історії; рівень розвитку суспільства у певну епоху; те, що створюється для задоволення духовних потреб людини або як освіченість, вихованість» [2]. Окрім цього, словник подає кілька інших тлумачень, що визначають поняття «культура» у більш вузькому значенні, як термін конкретної наукової дисципліни (наприклад, сільського господарства). Ця дефініція охоплює ключові ознаки поняття, але не визначає його в цілому. Н. Дегтярьова справедливо зауважує: «Як одне з базових понять суспільного життя, концепт культура є складним і багатовимірним явищем україномовного публіцистичного дискурсу. Він поєднує у своєму значенні об'єктивне і суб'єктивне, соціальне та індивідуальне, включаючи у свій зміст показник цінностей як для окремої людини, так і для суспільства в цілому» [5, с. 20].

У більшості засобів масової інформації культурна тематика витісняється більш актуальними, на думку редакторів, темами, зокрема політикою, економікою, криміналом тощо. Досить часто культурна тематика в ЗМІ представлена виключно плітками про зірок шоу-бізнесу, акторів. Критерієм

відбору таких матеріалів у більшості випадків залишається їх сенсаційність. Теми літератури, театру, живопису, музейних експозицій у більшості випадків не цікавлять ЗМІ.

Спеціалізовані ЗМІ, які зосереджені на культурі, досі зустрічаються рідко. Сучасний медіаринок в обраній тематиці в основному насичений журнальними та інтернет-виданнями. Український ринок друкованих ЗМІ, на жаль, залишається майже неосвоєним для видань, які мають якісне висвітлення культурної проблематики та мистецької критики. Це породжує питання серед тих, хто цікавиться культурним життям: де можна знайти сучасне українське видання, що покриває культурно-мистецькі питання, доступне в будь-якому кіоску та користується авторитетом серед різних аудиторій?

Культурна журналістика як специфічна галузь соціальної комунікації має на меті висвітлювати інформацію, пов'язану з мистецтвом, творчістю, а також особами, установами й політиками, які мають відношення до мистецтва чи сприяють його розвитку. Поняття мистецтва досить складне та неоднозначне. Воно включає літературну творчість, образотворче та музичне мистецтво, кінематограф, театр тощо, охоплюючи як "високу культуру" (традиційні форми мистецтва), так і "масову культуру" (раніше відому як народне мистецтво). До культурних явищ також відносять масові розваги (популярні фільми, радіо, телебачення та комп'ютерні ігри). Широке тлумачення цього поняття охоплює різні аспекти функціонування суспільства, від садівництва та кулінарії до міського планування та інноваційних технологічних стартапів.

В останні роки в медіа помітне підвищення інтересу до теми культури. З одного боку це явище може бути зумовленим загальним розвитком інформаційного простору, світовими тенденціями, а з іншого – внутрішньою ситуацією в країні.

Трансформації в суспільстві, що відбуваються останніми роками, на думку О. Гарматій, «реактивізували засадничу роль культури у формуванні й просуванні цінностей та ідентичностей, із яких формує себе сучасне суспільство, а й помітно увиразнили активну й відповідальну роль журналістів, культурних критиків та інтелектуалів загалом» [4, с. 20].

К. Мураховська визначає мистецтво «як своєрідний універсальний спосіб буття, здатний інтегрувати зовнішні культурні смисли в духовний світ людини. Воно, постаючи формою духовно-практичного освоєння дійсності, активно синтезує в емоційно-образній структурі нескінченну багатогранність соціокультурних відносин і здатне активно перетворювати реалії людського буття в художню реальність, яка, в свою чергу, виконує роль не лише засобу відображення, але й специфічного духовного чинника людських дій, вчинків, творчості в усіх сферах життя людини й суспільства. Через сферу мистецтва, яке здатне до навіювання та емоційно-сислового підсилення, завжди відбувалося осудження негативних для суспільства тенденцій» [9, с. 34].

Актуальність висвітлення культурно-мистецької тематики під час війни викликає чимало дискусій. Багатьом ця тема видається недоречною й несвоєчасною. Проте саме применшення ролі української культури стало одним із ключових чинників розхитування суспільства, яке дозволило російським політикам виправдовувати свою агресію, а отже, й важливим інструментом для спроб припинення існування незалежної України. Саме розвинена культура є проявом національної ідентичності, яка й дає право народові на самобутнє існування.

У культурну критику не можна прийти нізвідки, з іншого досвіду й просто включитися. Учора писав про економіку, завтра — про реформи в охороні здоров'я, а сьогодні — про культуру. Це не працює. Важливо розуміти, що відбувається в культурному просторі, знати динаміку процесу, історію питання.

У деяких ситуаціях важливо мати теоретичне підґрунтя, наприклад, якщо пишете про сучасне мистецтво, не обов'язково мати мистецтвознавчу освіту (конкретно в українських реаліях це радше перешкода, ніж плюс), але читати самим і розуміти, у якому стані перебуває критична й теоретична думка — без цього ви не будете розуміти, що відбувається й про що писати. Необхідно читати колег, обов'язково орієнтуватися в тому, що пишуть інші ЗМІ, друзі, конкуренти. Тоді на перетині цієї інформації ви будете розуміти, що, власне, є темою. [10, с. 62]

1.2 Специфіка культурної тематики воєнного періоду

Революція Гідності та російське вторгнення 2014 р. допомогли усвідомити роль культури в формуванні національної свідомості. Саме в цей час починає зростати інтерес суспільства до культурно-мистецької тематики. Цей інтерес знаходить відгук у багатьох сферах, у тому числі і в медіа. ЗМІ починають звертати увагу не лише на скандальні новини шоу-бізнесу, а й висвітлювати теми, що стосуються реальної культури та мистецтва.

Під час повномасштабного вторгнення РФ в Україну відзначається значний розвиток процесів формування національної ідентичності в українському суспільстві. Суттєва частина цих змін відбувається в медіапросторі. Висувається питання про роль культурної журналістики, яка розуміє необхідність переосмислення цінностей суспільства та висвітлення історичних тем і сучасних наративів української культури, мови, історії для внутрішнього споживача, одночасно представляючи ці аспекти за кордоном.

Отже, відбувається формування образу сучасної України, що має глибокі корені в історії та культурі, і яка в наш час бореться за право визначати власний шлях розвитку. Це перезавантаження цінностей суспільства виявляється через розкриття й висвітлення ключових аспектів української ідентичності, що стає важливим в контексті сучасних геополітичних викликів.

Роль журналістики в процесі популяризації культурної ідентичності Т. Пушнова визначає так: «Журналістика — це те середовище, яке мало б фахово дискутувати ці питання 24/7 і зацікавлювати цією дискусією найрізноманітніші аудиторії: хто ми такі і як ми розповідаємо про себе світу. Адже саме журналісти фіксують дійсність, описують її, відслідковують те, що в філософії називають зміною дискурсу — взаємозалежність мовлення, мислення і контексту. Питання, яким часто починалися розмови про українців за кордоном «Чим українська

культура (мова) відрізняється від російської»? Тектонічні зміни обставин, що їх спричинила війна росії проти України, виводять такий тип питання (мислення) в розряд аморальних, неприйнятних. Наша культура/мова цінна апіорі, сама по собі вже тому, що вона існує. І журналістика — це той спецзагін, який усвідомлює цю зміну і розповсюджує її в мову і в мислення» [11].

Поширення російських міфів та наративів в українському медіапросторі, включаючи сферу культурної журналістики, відбувалося практично непомітно та поступово. Проблема формування національної самосвідомості та ідентичності гостро висувалася під час періодів інформаційної експансії, коли ворожі наративи просувалися на українських телеканалах, що контролюються проросійськими олігархами.

З моменту повномасштабного вторгнення консолідація українського суспільства стала необхідною передумовою для укріплення національної самосвідомості та вступу на новий етап формування національної ідентичності. Цей період характеризується активним відмежуванням від нав'язаних ідеологій і спробами відновлення національної незалежності через визначення власної культурної спадщини, історії та цінностей. Відбувається свідоме визначення та засудження нав'язаної інформації, а також активна робота над утвердженням унікального характеру українського народу, його традицій і самобутності.

Лідери думок, у тому числі українські митці, артисти, письменники та філософи, активно виходять на медіапростір для висловлення вимоги позбавлення унікальної української культури від колоніального та постколоніального багажу минулого. Вони організують мистецькі акції як в Україні, так і за кордоном, створюють власні ютуб-канали та відеопроєкти. Через різноманітні виставки, перформанси, концерти та вистави за кордоном вони представляють унікальні аспекти української культури й мистецтва.

Ці творчі особистості використовують свій вплив для активного просування ідеї визволення культурної спадщини від імперських впливів та створення самобутньої національної ідентичності. Їхні дії в медіапросторі відображають намагання зберегти, відновити та розвивати унікальні аспекти української культури, які стали символами національного самовизначення.

Завданням культурної журналістики є висвітлювання вказаних явищ у всіх можливих журналістських жанрах та форматах. Проте в науковій літературі український культурний медіапростір та вплив аудіовізуального контенту, на жаль, представлені недостатньо та потребують комплексної оцінки та аналізу. Ситуація поступово змінюється протягом майже десяти років у зв'язку з подіями Євромайдану та АТО у 2014 році, а також повномасштабним вторгненням РФ в Україну у 2022 році.

Ці важливі історичні події викликали революцію в українському культурному просторі, змусивши звернути увагу на проблеми, пов'язані з культурною ідентичністю та впливом медіа. Актуальність цих тем зросла, і тепер важливо ретельно аналізувати взаємодію культурної журналістики та медіа в контексті нових викликів та перетворень в українському суспільстві.

Згадані події не лише актуалізували роль культури в просуванні українських цінностей, але й запустили процес формування національної ідентичності, який помітно виразився у відзначеній активній та відповідальній ролі журналістів, культурних критиків та інтелектуалів. З часом вони стали ключовою фігурою не лише в професійному колі, але й у спільноті експертів та лідерів думок.

Взаємодія журналістики й культури є об'єктом наукового дослідження. У зв'язку з переосмисленням підходів до культури та її ролі в суспільстві концепція культурної журналістики почала розглядатися в більш широкому контексті. Зараз все частіше наголошується на боротьбі за культурні цінності та культурні

зрушення, які можуть призвести до політичних і соціальних змін. Подання культурної тематики в медіа тісно пов'язане з культурно-історичним процесом і, отже, порушує питання національної ідентичності.

РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

2.1 Структура

З метою висвітлення культурно-мистецьких подій на Сумщині було підготовлено 5 журналістських матеріалів різних жанрів.

- «У театрі імені М. С. Щепкіна відбулася прем'єра мюзиклу «Коли дівчата грають джаз»;
- «У Сумській міській галереї відкрилась виставка ілюстративної графіки «500 днів війни»;
- «Лисиця, що впала з неба»: у Сумському обласному академічному театрі для дітей та юнацтва відкрився новий сезон»;
- «Мамо, я хочу жити...» – документальний літопис воєнних подій на Сумщині»;
- «З Україною в серці»: у Сумській міській галереї відкрилась патріотична виставка».

2.2 Авторська ідея

Ідея в журналістиці та літературі – це основна думка, що визначає зміст твору [14, с. 42]. Ідея журналістського матеріалу виникає ще до його написання й супроводжує цей процес аж до публікації твору. Процес створення ідеї відіграє не менш важливу роль для матеріалу, ніж хід її втілення. Адже від ідеї залежить і вибір жанру, і підхід до збору та опрацювання інформації.

Авторська ідея матеріалу «У театрі імені М. С. Щепкіна відбулася прем'єра мюзиклу «Коли дівчата грають джаз» полягає в тому, аби проінформувати читачів про події театрального життя в обласному центрі під час повномасштабної війни. Матеріал повідомляє про прем'єру мюзиклу, спільної роботи артистів Сумського національного та Луганського академічного театрів.

Ідея замітки «У Сумській міській галереї відкрилась виставка ілюстративної графіки «500 днів війни» – запропонувати увазі читачів виставку фотохудожника Іллі Ярового. Роботи митця присвячені подіям лютого-березня 2022 року. Вони зображають водночас і жахи початку повномасштабної війни, і мужність українців, що стійко пройшли випробування.

Репортаж «Лисиця, що впала з неба»: у Сумському обласному академічному театрі для дітей та юнацтва відкрився новий сезон» був створений задля інформування про творчу роботу артистів обласного академічного театру для дітей та юнацтва, зокрема про прем'єру вистави, якою відкрили 49-тий театральний сезон.

Ідея написання нарису ««Мамо, я хочу жити...» – документальний літопис воєнних подій на Сумщині» – розповісти неймовірну історію незламної журналістки з Сумщини, яка не лише залишилась жити та працювати на самому кордоні з ворогом, а й написала книгу про відважних жителів області. 300 героїв

документального літопису – це люди різного віку, які пережили втрати, бачили руйнування, але не підкорилися ворогу.

Ідея створення замітки «З Україною в серці»: у Сумській міській галереї відкрилась патріотична виставка» – проінформувати читачів про патріотичну виставку, що відкрилася в обласному центрі напередодні Дня Незалежності України. Фотороботи місцевих митців об'єднані національними мотивами й показують, як сучасні сумчани виглядають у традиційному для Слобожанщини вбранні.

Усі матеріали стосуються культурно-мистецького життя Сумщини, висвітлюють події, що відбулися в регіоні в умовах повномасштабної війни, і можуть бути опубліковані у місцевих медіа (зокрема на інформаційних сайтах).

За жанрами – це замітки, репортажі, нарис.

2.3 Специфікація аудиторії

Цільова аудиторія матеріалів про культуру може бути досить різноманітною й залежить від конкретного контенту та формату його представлення. Однак деякі потенційні групи аудиторії, які можуть бути зацікавлені в такому контенті, включають осіб, які цікавляться різними формами мистецтва, включаючи образотворче мистецтво, літературу, музику, театр і кіно; людей, які активно взаємодіють з культурною сценою, беруть участь у культурних заходах, фестивалях, виставках тощо.

Матеріали об'єднані культурно-мистецькою тематикою, але висвітлюють різні заходи – театральні прем'єри, фотовиставки, літературні твори. Така різноманітність суттєво розширює коло потенційної цільової аудиторії, адже матеріали можуть привернути увагу людей з різними інтересами. Усі матеріали висвітлюють події, що відбувались на території Сумщини. Тож зміст запропонованих публікацій буде цікавим жителям області різного віку, незалежно від професії чи соціального статусу.

ВИСНОВКИ

Взаємодія журналістики й культури є об'єктом наукового дослідження. У зв'язку з переосмисленням підходів до культури та її ролі в суспільстві, концепція культурної журналістики почала розглядатися в більш широкому контексті. Зараз усе частіше наголошується на боротьбі за культурні цінності та культурні зрушення, які можуть призвести до політичних і соціальних змін. Подання культурної тематики в медіа тісно пов'язане з культурно-історичним процесом і, отже, порушує питання національної ідентичності.

Мистецтво в сучасному інформаційному просторі виступає вагомим соціокультурним інструментом досягнення порозуміння між націями, країнами й спільнотами. Сучасне українське мистецтво поступово утверджується у світовому мистецькому просторі. Воно гостро й вчасно реагує на суспільні проблеми та відображає їх, стимулюючи спільноту до їхнього вирішення. Активне включення українського мистецтва в культурно-мистецьку політику держави в сучасних умовах гібридної війни сприятиме консолідації українства [1, с. 30].

У процесі роботи нами було створено декілька журналістських матеріалів, що відображують культурне життя міста Суми та Сумської області під час війни. Військова агресія російської федерації негативним чином вплинула на всі сфери життя людей. Проте аналіз наукових публікацій підтвердив нашу думку, що культура й мистецтво є потужним інструментом формування національної ідентичності й виховання свідомих громадян.

Перспективними напрямками подальшого дослідження є виявлення нових можливостей для привертання інтересу співвітчизників та громадян інших країн до українського культурного продукту. Також важливим є вивчення досвіду зарубіжних колег у висвітленні культурних проблем, дослідження їхніх

принципів та аспектів подання такої інформації. Аналіз проблеми в контексті інших типів медіа (радіо та телебачення), з урахуванням їхньої специфіки функціонування.

Також доцільно вивчати нові трансформації культурологічної проблематики в друкованих та інтернет-ЗМІ, а також аналізувати їхні стратегії розвитку на українському мас-медійному ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янова Н. «Консолідаційний потенціал українського мистецтва в контексті гібридної війни». Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка ISSN 1728-2330. с 30, 34
2. Академічний тлумачний словник української мови
URL:<http://sum.in.ua/s/kuljtura> (Дата звернення: 18.10.2023)
3. БОВСУНІВСЬКА, І. В.; БУТНИК, О. О. Децентралізація в сфері культури: досвід ефективної реформи європейських країн для України. *Інвестиції: практика та досвід*, 2018, 24: 79-83.
4. Гарматій Ольга, Кісіль Соломія, Тема культури в українських ЗМІ: основні тенденції подання
URL:http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/44525/2/2018n896_Harmatiy_O-Theme_of_culture_in_ukrainian_18-25.pdf (Дата звернення: 21.10.2023)
5. Дегтярьова Н.І. Концепт культура в україномовному газетному дискурсі
URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufm_2009_98_85_6 (Дата звернення: 24.10.2023)
6. Мар'їна Л. Журналістика і культура: динаміка взаємодії. Л. П. Мар'їна. Львів : ПАІС, 2013. – 164
7. Медіаресурс. URL: <https://d-line.biz/service/media-resource> (дата звернення: 09.10.2023)
8. Москаленко А. З. Теорія журналістики : Навч. посібник / Анатолій Москаленко. — К. : Екс. об., 2002. — 334 с.
9. Мураховська, К. К. Включення українського мистецтва в культурно-мистецьку політику держави як чинник консолідації українського суспільства. *редакційна колегія*, 147. URL: URL:

https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/2022_04_15_material_conference_Vol_II.pdf#page=147 (Дата звернення: 25.11.2023 р.)

10. Пилипенко А. Контент літературного журналу: принципи моделювання / А. Пилипенко // Вісник Книжкової палати. –2012. –No

11. Пушнова, Т. (2022). Журналістика культури: чому вона важлива під час війни: квітень 2022року. Journalism Teachers' Academy. URL:<https://www.jta.com.ua/knowledge-base/zhurnalistyka-kultury-chomu-vona-vazhlyva-pid-chas-viyny-konspekt-vebinaru-tetiany-pushnovoi>

12. Різун В.В., Скотникова Т.В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві: Навчальний посібник. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. – К., 2005. – 97 с.

13. Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті / За заг. ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ «Видавництво “Закарпаття»,», 2007. – 224 с., 42 с

14. Чи є мистецтву місце в ЗМІ // Телекритика. URL:telekritika.ua/kruglistoli/2008-08-11/39956.

15. Green T. Re-thinking cultural journalism [Electronic resource] / Tyler Green. – Mode of access: <http://blogs.artinfo.com/modernartnotes/files/2009/08/ArtJournalismWhitePaper2010.pdf>.

16. Harries G. The culture of arts journalists. Elitists, saviors or manic depressives? [Electronic resource] / Gemma

17. Harries, Karin Wahl-Jorgensen. – Mode of access: <http://jou.sagepub.com/content/8/6/619>

II ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

У театрі імені М. С. Щепкіна відбулася прем'єра мюзиклу «Коли дівчата грають джаз»

90-й театральний сезон сумські артисти продовжують мюзиклом «Коли дівчата грають джаз...». Це сучасне прочитання відомої комедії «В джазі тільки дівчата». Спільний мистецький проєкт Сумського національного та Луганського академічного театрів можна переглянути на великій сцені театру імені М. С. Щепкіна з 13 квітня. Постановка насичена динамічними сценами, яскравим музичним супроводом та неперевершеною хореографією.

Чиказькі музиканти Джо та Джеррі абсолютно випадково стають свідками бандитської перестрілки й вимушені тікати у Флориду в складі жіночого джаз-бенду. Чоловіки вдають з себе співачок та переживають неабиякі пригоди. Подекуди це дуже смішить глядача, а іноді – змушує хвилюватися за героїв. За словами виконувача обов'язків генерального директора Сумського національного академічного театру драми та музичної комедії імені М. С. Щепкіна, це одна з найяскравіших постановок нинішнього репертуару артистів. «Коли дівчата грають джаз...» – це легка комедія, яка занурює глядача

в невимушену атмосферу, викликає щирий сміх та допомагає забути про повсякденні клопоти й тривоги. Саме це, упевнені артисти, так необхідно відвідувачам театру, жителям прикордонного регіону, в умовах війни.

«Аби кожна сцена та кожен рух були ідеальними, артисти наполегливо готувалися кілька місяців. Репетиції були інтенсивними, виснажливими, але приємними», – говорить заслужений артист України, режисер-поставник Максим Булгаков. Зазначає, що «у воєнний час працювати треба швидко та з максимальною віддачею, бо завтра може і не настати». Усі працівники театру мотивовані, налаштовані на позитивні емоції і такий самий результат. Усе, аби глядач, виходячи з театру, відчував, що дійсно відпочив і отримав заряд енергії.

Легкий для сприйняття комедійний мюзикл не такий простий у втіленні. Артисти мають одночасно співати й танцювати, тримати на собі увагу аудиторії й часто змінювати костюми. Але старання знаходять відгук у серцях глядачів. Вони дякують за майстерну гру щирими оплесками, захопленими вигуками та вогниками в очах.

Побачити прем'єрні покази яскравого видовища на сцені обласного академічного театру можна 14 та 15 квітня.

**У Сумській міській галереї відкрилась виставка ілюстративної
графіки «500 днів війни»**

«500 днів війни» – це виставка робіт уродженця Сум присвячена подіям початку повномасштабної війни в Україні, що днями відкрилась у Сумській міській галереї. Понад 50 робіт Іллі Ярового зображають жахи перших днів війни та мужність українців, що стійко витримали цей непростий час.

Ілля Яровий – сучасний український художник, що народився в Сумах. У лютому 2022 року чоловік разом з родиною перебував у Бучі, де постійно мешкає. Організацією виставки робіт Іллі Ярового в Сумах займалися його батьки – також художники Ганна Сергєєва та Микола Яровий. Вони й розкрили перед відвідувачами історію кожної з робіт. Усі сюжети – з реального життя містечка Буча на Київщині у лютому 2022 року, де росіяни чинили звірства, марно намагаючись скорити місцеве населення. Пережите автором під час тимчасової окупації Київщини стало підґрунтям для створення кількох десятків робіт.

Картини виконані в стилі авторської графіки, адже так їх було легше сховати під час обшуків окупантів.

«Ці роботи відображають стан багатьох українців з початку повномасштабного вторгнення. Вони допомагають, вони надихають. Десь, можливо, з іронією, десь багато смутку. Але демонструють сьогодення нашої країни», – зазначила начальниця відділу Агенції промоції «Суми» Тетяна Голод під час відкриття виставки.

Виставка Іллі Ярового «500 днів війни» діятиме у Сумській міській галереї до 13 серпня. Вхід вільний.

Протягом першого року повномасштабної війни Іллі Яровому вдалося провести близько 40 благодійних виставок в Україні та за кордоном, зібрані кошти чоловік передає на потреби Збройних сил України та для допомоги цивільним, що постраждали внаслідок воєнних дій.

«Лисиця, що впала з неба»: у Сумському обласному академічному театрі для дітей та юнацтва відкрився новий сезон

Яскраві костюми, музика, що заворожує, і напружений сюжет. 49-й театральний сезон слуги Мельпомени розпочинають із музичної вистави «Лисиця, що впала з неба» (режисер-постановник – Ігор Азаров). Прем'єра казки для дітей шкільного й старшого віку відбулася 1 липня. За пригодами собаки Сірка, Вовка, підступної Лисиці та інших казкових героїв уважно спостерігають юні поціновувачі театрального мистецтва.

Ілюстрація із [сайту](#) Сумського обласного академічного театру для дітей та юнацтва

Надійні друзі з самого дитинства – саме такими були Вовк та пес Сірко. Аж поки хижий характер одного товаришів не перетворює їх на ворогів. Та відданість дружбі взяла гору, тож Вовк приборкує свою натуру, перестає полювати на домашню птицю й навіть захоплюється сиродінням. Щойно

стосунки між давніми приятелями починають налагоджуватися, із неба падає Лисиця. Ситуація досить неординарна. А от наслідки такого падіння – ще більш приголомшливі. Лисиця починає діяти підступно й сіє розбрат між давніми приятелями та іншими мешканцями казкового лісу. Що ж врешті перемагає, справжня дружба і добро чи лихі підступи? Артисти Сумського обласного академічного театру для дітей та юнацтва пропонують дізнатися про це під час перегляду прем'єрної вистави «Лисиця, що впала з неба». Саме з цієї музичної прем'єри в непростий воєнний час розпочинають 49-й театральний сезон. Адже місце для мистецтва є і в найтемніші часи.

За словами Ігоря Азарова, режисера постановника музичної вистави, «Лисиця, що впала з неба» – це потужна вистава з нового репертуару, що яскраво завершує минулий театральний сезон і розпочинає нову сторінку творчої діяльності. Постановка за мотивами народних казок покликана розповісти глядачу про важливість справжньої дружби. Вона вчить юних сум'ян, як легко втратити довіру близьких людей і наскільки важко її повернути. А юнаки та дівчата із захопленням спостерігають за подіями на сцені. Із сумом зітхають, коли герої сваряться. Із блиском в очах радіють, коли герої знову знаходять спільну мову, підтримують одне одного та разом долають перешкоди.

«Попри складні умови воєнного часу сумські театralи приготували для глядачів чимало цікавого, – запевняє директор театру Микола Юдін. – Бо театр у прикордонному регіоні має не просто працювати, а докладати іще більше творчих зусиль, аби підтримати людей, розважити їх та нагадати, що добро завжди перемагає».

«Ми зараз робимо осмислені твори. Так, є гумор, і відпочинок, і знання емоційної напруги. Але ми намагаємося робити на сцені глибокі твори. Щоп'ятниці у нас традиційно сімейний день. Вистави відбуваються в такий час,

щоб батькам було зручно приводити до театру своїх дітей», – говорить Микола Юдін.

Сум'яни, втомлені від жахів війни, зізнаються: чекали на відкриття театрального сезону з нетерпінням. Адже мистецтво лікує і дорослих, і дітей. «Із щирою радістю завітали сьогодні на прем'єру. Бо у наш час так мало позитиву... А в житті дитини завжди має бути місце для казки, тому купили квитки і бодай на півтори години забули про всі клопоти і тривоги. Діти також у захваті», – говорить сум'янка Надія, жінка привела до театру двох своїх дітей. У 49-му сезоні, що днями відкрився на сцені обласного академічного театру для дітей та юнацтва, на глядачів чекають 26 вистав. 8 із них – прем'єрні.

СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР *Вересень - 2023* ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ СУМСЬКОЇ ОБЛЕРЖАДМІНІСТРАЦІ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КУЛЬТУРИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

05 четвер	ВАКАНСІЯ ДЛЯ СУЧОГО СИНА Детективний квест	17:00	17 неділя	НЕПЕРЕМОЖНІ ПОРΟΣЯТА КОХАНИЙ НЕЛЮБ Музична казка Комедія	11:00 17:00
06 середа	НЕПЕРЕМОЖНІ ПОРΟΣЯТА Інтерактивна казка	11:00	20 середа	ЛИСИЦЯ, ЩО ВПАЛА З НЕБА Музична казка	11:00
07 четвер	ПРЕМ'ЄРА НАШЕ МІСТЕЧКО Драма	17:00	21 четвер	ТАІНА БУТТЯ Драма	17:00
08 п'ятниця	КОЗА - ДЕРЕЗА Львівська вистава	17:00	22 п'ятниця	ПРИМХЛИВА ПРИНЦЕСА Музична казка	17:00
09 субота	КОЗА - ДЕРЕЗА Львівська вистава	11:00	23 субота	ПРИМХЛИВА ПРИНЦЕСА НЕ ЗАБУДЬТЕ РОЗПИСАТИСЯ Музична казка Неординарна комедія	11:00 17:00
09 субота	ВАКАНСІЯ ДЛЯ СУЧОГО СИНА Гісторики та м. Київ Національний академічний театр м. Львів Детективний квест		24 неділя	ЗАЄЦЬ-ЧАРІВНИК СПАДКОЄМЦІ РАБУРДЕНА Музична казка Комедія	11:00 17:00
10 неділя	МАРІЙКА І КОЛОБОК НЕ ЗАБУДЬТЕ РОЗПИСАТИСЯ Музична казка Неординарна комедія	11:00 17:00	27 середа	ВИКРАДЕННЯ ДЖОННІ ДОРСЕТА Вестерн для дітей та дорослих	11:00
13 середа	ПРИГОДИ ДЮЙМОВОЧКИ Музична казка	11:00	28 четвер	ПРЕМ'ЄРА НАШЕ МІСТЕЧКО Драма	17:00
14 четвер	ВПІЙМАНИЙ НА ГАРЯЧОМУ Комедія	17:00	29 п'ятниця	ПРИБУЛЬЧИК Фантастично-пригодницька казка	17:00
15 п'ятниця	ПОПЕЛЮШКА Чарівна казка	17:00	30 субота	ПРИБУЛЬЧИК ВАКАНСІЯ ДЛЯ СУЧОГО СИНА Фантастично-пригодницька казка Детективний квест	11:00 17:00
16 субота	ПОПЕЛЮШКА НАШЕ МІСТЕЧКО Чарівна казка Драма	11:00 17:00			

Суми, Покровська, 6
www.sumy-lyuzd.org

Т. Каса (0542) 22-31-59
Довідки: 050 307 00 47

Каса працює: 10:00 - 17:00
(крім понеділка)

Ілюстрація з [сайту](#) Сумського обласного академічного театру для дітей та юнацтва

**«Мамо, я хочу жити...» – документальний літопис воєнних подій
на Сумщині**

«Мамо, я хочу жити...» – ці слова маленького хлопчика з Глухівщини на початку повномасштабного вторгнення надихнули журналістку Оксану Ковальову на створення першого документального книжкового видання про війну та стало назвою літопису подій воєнного часу на Сумщині. На 300 сторінках авторка розповідає історії жителів Великописарівщини, Тростянецьчини й Глухівщини, жахи війни, які вони вимушені були пережити, та непереборний оптимізм, завдяки якому продовжили жити, розвиватися й допомагати людям. Оповідання сповнені емоцій, під час читання на очі навертаються сльози то від співпереживання болю, то від невимовної гордості за стійких і незламних мешканців прикордоння.

Не менш чуттєва історія самої авторки. На початку повномасштабного вторгнення багатодітна мати залишилась без роботи, а отже, – без можливості

прогодувати сім'ю. Аби вижити, жінка змушена була пішки долати понад 10 кілометрів засніженими шляхами, аби принести дітям молока. Постійні тривоги, хвилювання, неможливість забезпечувати свою родину. Усе це змусило Оксану Ковальову серйозно замислитися про необхідність евакуюватися до Європи. Але в останню мить журналістка вирішує поїхати не за кордон, а на кордон...

Гортаючи новини, пані Оксана перечитувала повідомлення в телеграм-каналі Національної спілки журналістів України, а там – запрошення на роботу. Вакансія на початку повномасштабного вторгнення з'явилася у Великописарівському виданні «Ворскла». Місцеві журналісти не припиняли працювати попри близькість до кордону з країною-агресором. Під час тимчасової окупації Сумщини газета виходила у форматі бойового листка, а друкували її на звичайних принтерах місцевих жителів. Сама редакція в той час перетворилася на волонтерський штаб. Оксана Ковальова вирішила написати редактору, Олексію Пасюзі, що готова працювати віддалено. Кілька матеріалів написала з дому, а трохи згодом перебралася до прикордонної Великої Писарівки.

«Подій та інформаційних приводів для створення матеріалів не бракує, – говорить пані Оксана. – Навпаки, такої кількості тем не бачила за 30 років активної роботи журналістом. Але найсуттєвіше й найцікавіше – збирати надзвичайні історії жителів прикордоння. Людей, що змушені були пережити жахливі й травмуючі події, але не здалися завдяки непереборному оптимізму й жазі до життя». Таких історій пані Оксана назбирала аж на 300 сторінок – саме стільки містить документальний літопис, написаний у часи повномасштабного вторгнення росії.

Ідею створення першого документального книжкового видання Оксані Ковальовій подала подруга, драматургиня, яка зараз працює за кордоном. Вона познайомила журналістку з власником видавництва «Друкарський двір Олега Федорова». Він був настільки вражений унікальними історіями жителів прикордоння Сумщини, що взявся видати їх власним коштом. Так книга «Мамо, я хочу жити...» побачила світ.

Презентація документального видання відбулася в конгрес-центрі Сумського державного університету, на літературному заході зібралися журналісти, громадські активісти, працівники кафедри журналістики та філології СумДУ та представники обласної організації Національної спілки журналістів України. Згодом, наприкінці серпня, книгу презентували також просто неба, поблизу обласної наукової бібліотеки.

Про силу духу та жагу життя. Саме такими є історії, викладені в книзі Оксани Ковальової. Але це, говорить авторка, лише початок. Вона вже працює над наступною частиною видання. Адже про незламність жителів Сумщини має знати увесь світ. Як і про воєнні злочини росіян.

«З Україною в серці»: у Сумській міській галереї відкрилась патріотична виставка

До Дня Незалежності України в Сумах презентували фотовиставку «З Україною в серці». Автори, фотографи студії «Мальва», представили свої роботи в національних мотивах. Виставка доступна до перегляду у Сумській міській галереї до 27 серпня та завершиться майстер-класом із зав'язування української хустки.

«Представники фотостудії «Мальва» вирішили зробити сум'янам подарунок до Дня Незалежності й підготували серію фотографій містян в традиційному українському вбранні. Зробили це, аби надихнути громадян, нагадати їм про духовність, державність, надати сил рухатись до перемоги», – говорить директорка фотостудії Світлана Смірнова.

Фотографи-одномумці об'єдналися й створили спільну студію кілька років тому. З того часу не лише завоювали довіру та прихильність багатьох сум'ян, а й зібрали етнографічну колекцію одягу, аксесуарів та предметів побуту.

За словами начальниці Агенції промоції «Суми» Тетяни Голод, фотовиставка, що відкрилася напередодні Дня Незалежності, покликана вкотре показати велич і красу українського народу.

Фотовиставка діятиме в Сумській міській галереї до 27 серпня й завершиться майстер-класом: представники фотостудії покажуть відвідувачам 100 способів пов'язування української хустки.